

Protocol tegen pesten en ander ongewenst gedrag

Inleiding

De school draagt zorg voor een veilig schoolklimaat. Iedereen op school moet zich veilig voelen. Pesten en ander ongewenst gedrag zoals schelden, bedreigen, buitensluiten en discrimineren, maken de school voor medeleerlingen en personeelsleden onveilig. Pesten en ander ongewenst gedrag moeten daarom voorkomen worden. Komt pesten of ongewenst gedrag voor, dan moet het direct aangepakt worden.

Samenleven moet je leren

Voor leerlingen is de school niet alleen de plek waar ze kennis opdoen. Het is ook de plek waar zij leeftijdsgenoten ontmoeten. Zij maken er kennis met de samenleving, dus ook met verschillen tussen mensen met een andere cultuur, godsdienst of geaardheid.

Leerlingen moeten leren om respectvol met elkaar om te gaan. Iedereen wordt gezien, gewaardeerd en geaccepteerd zoals hij is. Je gaat met elkaar in gesprek gaan als het in de omgang even niet lukt. Ook dat hoort bij leren.

Leefregels

'We gaan respectvol met elkaar om op school. We blijven van elkaar en elkaars spullen af. Wij accepteren geen vechten, schelden en (cyber)pesten'. Dit staat in de leefregels van de school. Hiermee wordt de grenzen aangegeven die de school naar alle leerlingen duidelijk wil maken. Het doel is pesten en ongewenst gedrag te voorkomen.

Wat is pesten?

We spreken van pestgedrag als een leerling regelmatig en opzettelijk anderen bedreigt of onder druk zet. Pesten is een vorm van machtsmisbruik, grensoverschrijdend en zeer bedreigend. Pesten heeft vele vormen. Je kunt een onderscheid maken tussen een keertje plagen (=grenzen verkennen) of pesten. Pesten is welbewust de ander steeds opnieuw beschadigen. Dat kan door mondelinge bedreiging, slaan en schoppen, onder druk zetten, negeren of het stelen of vernielen van bezittingen.

Partijen bij het pesten

Bij pesten zijn er meerdere partijen: de gepeste leerling(en), de pestende leerling(en), de rest van de klas, het personeel en de ouders.

Om pesten te voorkomen en waar nodig aan te pakken, zijn alle partijen nodig. uitvoering van het beleid.

Pesten voorkomen

De school probeert door diverse (les)activiteiten pesten en ander ongewenst gedrag te voorkomen.

1. Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de leefregels in zijn mentorklas. Het verschil tussen plagen en pesten wordt besproken. Ook wordt gevraagd om pesten altijd te melden. Dit is geen klikken maar vragen om hulp.
2. De mentor bewaakt voortdurend het klassenklimaat. De mentor probeert een veilig klassenklimaat tot stand te brengen en te behouden. Dit is in het belang van alle leerlingen in de klas.
3. In de mentorlessen en vaklessen wordt elk schooljaar regelmatig aandacht gevraagd voor het thema pesten. Het gaat dan ook over mediawijsheid en cyberpesten.
4. Leerlingen die onvoldoende weerbaar zijn in de sociale omgang kunnen worden uitgenodigd om deel te nemen aan een training sociale vaardigheid of weerbaarheid.
5. Tijdens pauzes zijn op alle plaatsen waar leerlingen mogen verblijven surveillantanten.

Signalen van pesten

Als personeelsleden, ouders of medeleerlingen signalen ontvangen van pesten of ongewenst gedrag, dan brengen zij direct de mentor op de hoogte.

Pesten en ongewenst gedrag aanpakken

1. Melding
Het personeelslid, de leerling of de ouders melden pesten of ongewenst gedrag direct bij de mentor. Als die niet bereikbaar melden zij dit bij de afdelingscoördinator of afdelingsleider.
2. Actie
De mentor / afdelingscoördinator / afdelingsleider hoort de partijen en probeert de situatie op te lossen in goed overleg met de ouders. Het resultaat kan zijn: afspraken over de omgang met elkaar, een oplossend gesprek met alle partijen en eventuele maatregelen bij herhaling.
Ook ouders kunnen hier ondersteunend zijn.
3. Het pesten stopt niet
 - Dan kan de afdelingsleider een verzoek tot extra ondersteuning bij de zorgcoördinator neerleggen. Vanuit het zorgteam wordt iemand aan de mentor gekoppeld om grip op de situatie in de klas te krijgen en een veilig klassenklimaat te herstellen.
 - Als de school zich heeft ingespannen voor een leerling om het pesten of ongewenst gedrag te voorkomen en deze leerling blijft doorgaan met pesten of ongewenst gedrag, kan hij geschorst worden in afwachting van plaatsing op een andere school.

Cyberpesten

Voor aanpak zie bijlage.

Zorg en nazorg

Als kinderen beschadigd zijn door pestgedrag kunnen ze in gesprek gaan met onze vertrouwenspersonen. Ook (mede)pesters zijn welkom als zij er voor hulp open staan.

De mentor bewaakt het herstel van een evenwichtig en veilig klassenklimaat.

Registratie

Van een pestincident wordt door de mentor een verslagje gemaakt. Het verslagje wordt opgenomen in Magister.

Monitoring

De school houdt toezicht op een veilig schoolklimaat door:

- jaarlijks een tevredenheidsonderzoek af te nemen.
- jaarlijks vanuit het Emovo-onderzoek van de GGD de veiligheid binnen de school te bespreken.
- nauw contact te houden met de wijkagent en de jongerenwerker die verbonden zijn aan school.

Informatiebronnen

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/veilig-leren-en-werken-in-het-onderwijs>

<https://www.schoolveiligheid.nl/>

http://www.omo.nl/over-ons/beleid-en-reglementen/cDU505_Beleid-en-reglementen.aspx

Bijlagen

- 1 Wat kunnen signalen zijn van pesten?
- 2 Stappenplan na een melding van pesten
- 3 Cyberpesten
- 4 Wat ouders/verzorgers zelf kunnen doen?
- 5 Onderwijsinhouden per onderwijstype, leerjaar en vak om pesten en ongewenst gedrag te voorkomen.

Bijlage 1

WAT KUNNEN SIGNALLEN ZIJN VAN PESTEN?

- Niet meer naar school willen.
- Niets meer over school vertellen.
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of niet meer bij anderen gevraagd worden door andere kinderen.
- Slechtere resultaten op school dan vroeger.
- Vaak dingen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen.
- Vaak hoofdpijn of buikpijn hebben.
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen.
- Niet willen gaan slapen; vaker wakker worden of nachtmerries hebben; bedplassen
- De verjaardag niet willen vieren.
- Niet buiten willen spelen.
- Niet alleen een boodschap durven doen.
- Niet meer naar een club willen / durven gaan.
- Bepaalde kleren niet meer aan willen.
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn.
- Zelf blessures creëren om niet naar school te hoeven.

Bijlage 2 HET STAPPENPLAN NA EEN MELDING VAN PESTEN

De mentor

1. Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester apart. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.
2. De mentor neemt contact op met de ouders van de pester en de gepeste en betreft hen bij de oplossing.
3. De mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt. Hij kan in samenspraak met de afdelingsleider ook het verzoek doen om ondersteuning te krijgen vanuit het zorgteam.
4. De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft.
5. Indien het probleem escaleert, meldt de mentor het gedrag aan de afdelingsleider van de leerling(en). Hij overhandigt de afdelingsleider het dossier met daarin de gebeurtenissen en de afspraken die zijn gemaakt.
6. Indien het probleem escaleert (zie 5) worden de ouders/verzorgers op de hoogte gesteld en zo nodig betrokken bij het zoeken naar een oplossing.

De afdelingsleider

1. De afdelingsleider kan in onderling overleg, de rol van de mentor overnemen bij escalatie van het pestgedrag en wanneer het pesten het klassenverband overstijgt.
2. Hij heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
3. In het contact met de pester is het doel driedig, namelijk:
 - confronteren
 - mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen
 - helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.
4. In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij bepaald gedrag vertoont, waardoor hij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
5. Hij adviseert zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste, hulp op vrijwillige basis door een vertrouwenspersoon of orthopedagoog.
6. Hij stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van herhalend wangedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.
7. Hij bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
8. Hij koppelt alle informatie weer terug naar de mentor.

Schorsing

Als er ook daarna geen verbetering komt, wordt de pestende leerling eerst een dag geschorst. Bij herhalend wangedrag kan de leerling voor langere tijd geschorst worden. De inspectie wordt daarvan op de hoogte gebracht..

Verwijdering

Als de school zich heeft ingespannen voor een leerling om het pesten of ongewenst gedrag te voorkomen en deze leerling blijft doorgaan met pesten of ongewenst gedrag, kan hij geschorst worden in afwachting van plaatsing op een andere school. De school geeft dan prioriteit aan de veiligheid van medeleerlingen.

NB. Het hierboven weergegeven stappenplan is een algemene leidraad.

- Als een oplossing succesvol is, kunnen vervolgstappen achterwege blijven.
- Er wordt altijd per leerling en per situatie gekeken welke maatregelen passend zijn.

Bijlage 3

CYBERPESTEN

Wat is cyberpesten?

cyberpesten (of digitaal pesten) is het pesten via het internet en via mobiele telefoon. cyberpesten kan nog veel harder zijn dan pesten in het gewone, dagelijkse leven. dit komt doordat de daders gemakkelijk anoniem kunnen blijven en de reikwijdte van social media veel groter is. tegelijkertijd komen kinderen er op steeds jongere leeftijd er mee in aanraking.

Ongewenst internet gedrag

- pest-mail (schelden, beschuldigen, roddelen, beledigen)
- stalking: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het blijven sturen van hate-mail of het dreigen met geweld via bijvoorbeeld de sociale media
- het verspreiden van ongewenst materiaal zoals: porno, gewelddadig materiaal etc.
- ongewenst contact met vreemden
- webcam-seks: beelden kunnen worden opgeslagen en te zijner tijd leiden tot misbruik
- hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen. ook het uit naam van een ander versturen van pest-mail.

Het stappenplan na een melding van cyberpesten

1. bewaar de berichten.

Probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren als bewijsmateriaal. Vertel leerlingen hoe ze dat kunnen doen (afdrukken, selecteren en kopiëren).

2. blokkeren van de afzender.

Leg de leerling zo nodig uit hoe hij/zij de pestmail van een afzender kan blokkeren.

3. probeer de dader op te sporen.

Soms is de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer op school het bericht is verzonden. Neem contact op met de ict-coördinator of de systeembeheerder. Het is mogelijk om het ip-adres uit de e-mail om te deze te herleiden naar de computer waarvan het bericht is verzonden.

4. neem contact op met de ouders van de gepeste leerling.

Geef de ouders voorlichting over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen.

5. verwijs de ouders zo nodig door.

Er zijn twee telefoonnummers die ouders kunnen bellen met vragen, namelijk:

- 0800-5010: ouderorganisatie op werkdagen van 10.00 tot 15.00 uur (of www.50tien.nl).
- 0900-1113111: de vertrouwensinspectie op werkdagen van 08.00 tot 17.00 uur.

6. adviseer aangifte.

In het geval dat een leerling stelselmatig wordt belaagd is er sprake van stalking en dan kunnen de ouders aangifte doen.

Ook wanneer het slachtoffer lichamelijk letsel of materiële schade is toegebracht, kan de politie worden ingeschakeld. Zo nodig kun je verwijzen naar bureau slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl, tel: 0900-0101).

7. de zorgcoördinator.

Verwijs de pester en/of de gepeste door naar het zorgteam wanneer verdere begeleiding nodig is.

Bijlage 4

WAT OUDERS / VERZORGERS ZELF KUNNEN DOEN

Informatie voor ouders van gepeste leerlingen.

- Neem uw kind serieus en zeg dat u met anderen vertrouwelijk gaat praten om het pesten te stoppen.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de mentor bespreken.
- Praat erover met uw kind of vraag uw kind op te schrijven wat het heeft meegemaakt en garandeer uw kind, dat u zorgvuldig en vertrouwelijk hiermee zult omgaan.
- Leg uw kind uit hoe het komt dat kinderen pesten.
- Samen praten over pesten kan ook via een boek of een videoband over het onderwerp.
- Vertel dat als volwassenen niets doen, zij niet zien dat er gepest wordt of dat ze niet weten hoe het probleem moet worden opgelost.
- Waarschuw uw kind dat het mogelijk is dat het pesten niet meteen ophoudt als er beter op wordt gelet. De problemen van het kind dat pest zijn soms erg groot en moeilijk op te lossen op korte termijn.
- Houd het onderwerp bespreekbaar, informeer regelmatig hoe het gaat.
- Als u er van uw kind met niemand over mag praten, steun dan uw kind, geef achtergrondinformatie en maak duidelijk dat de school het zorgvuldig zal aanpakken.
- Voordat u dit belooft, is het raadzaam te vragen wat de school doet.
- Beloon uw kind en help het zijn / haar zelfrespect terug te krijgen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een (team) sport.
- Houd de communicatie open, blijf in gesprek met uw kind. Doe dat niet met een negatieve insteek, maar geef adviezen om aan het pesten een einde te maken. Een negatieve manier van vragen is bijvoorbeeld: "Wat is er vandaag weer voor ergs gebeurd?"
- Houd regelmatig en intensief contact met de mentor van uw kind.
- Als uw kind echt lijdt onder het pesten en dat ten koste gaat van het zelfvertrouwen, kan hulp van een deskundige nodig zijn. Dit kan individueel of mogelijk in een sociale vaardigheidstraining.
- Houd het niet stil, maar onderneem actie, door iemand in vertrouwen te nemen.

Informatie voor ouders van pestende leerlingen

- Neem het probleem serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind kan in de verleiding komen te gaan pesten.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak en aanleiding van het pesten te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het gedrag anderen doet.
- Besteed aandacht aan uw kind, door te laten merken dat u veel waarde hecht aan wat voor hem/haar belangrijk is. En door te laten merken dat u het belangrijk vindt dat het zich niet rot voelt.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Bekijk samen met uw kind een video band over pesten
- Houd de communicatie open, blijf in gesprek met uw kind. Geef adviezen over andere manieren om met elkaar om te gaan.
- Houd regelmatig en intensief contact met de mentor van uw kind.

- Ook zijn er mogelijkheden om uw kind aan een sociale vaardigheidstraining te laten meedoen. Vraag dit na bij de zorgcoördinator.

Bijlage 5

ONDERWIJSINHOUDEN PER ONDERWIJSTYPE, LEERJAAR EN VAK OM PESTEN EN ONGEWENST GEDRAG TE VOORKOMEN.

Mavo-afdeling

Klas 1 mentorlessen (leerlingenboekje)

Start: Schoolregels

Les 1 Groepsvorming

Les 3 Omgaan met anderen

Les 4 Sfeer

Les 6 Pesten (project It's up to you) inclusief cyberpesten – anti-pestcontract)

Klas 2 mentorlessen (uit mentormap)

Eerste zes weken:

- Les 4 normen en waarden in de groep
- Les 7 samenwerken, luisteren, vertrouwen

Later in het jaar komend de volgend twee onderwerpen aan de orde:

- Groepsvorming bij een klas die al langere tijd bij elkaar is: complimenten en kwaliteiten benoemen (positieve groepsvorming)
- moderne en sociale media (mediawijsheid, online pesten)

Klas 3 vak: food&lifestyle

13 lessen over: relaties, communicatie, groepsgedrag en pesten.

Klas 3 vak: levensbeschouwing

Methodeboekje mavo 3 deel 1

Hoofdstuk 2: relaties

Methodeboekje mavo 3 deel 2

Hoofdstuk 4: waarden en normen

Hoofdstuk 6: samenleven, vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit

Havo-afdeling

Klas 1 mentorlessen (leerlingenboekje)

Start: Schoolregels

Les 3 Omgaan met anderen o.a. respect-luisteren-reflecteren

Les 4 Sfeer

Les 6 Pesten (inclusief cyberpesten en project It's up to you)

Klas 1 Levensbeschouwing

Brugklas Havo/VWO Methode: Wijs worden

Hoofdstuk 2: Samen op de wereld (o.a. de anderen en ik, omgaan met anderen)

Hoofdstuk 3: Over wat wel en niet deugd (o.a. goed en kwaad, normen en waarden, eerlijkheid)

Hoofdstuk 4: Hoofdwwaarden in onze maatschappij (o.a. vrijheid, tolerantie)

Klas 3 Golden Circle mentoraat

Periode 1 week 2-4 Groepdynamica

Periode 1 week 5-9 Individuele gesprekken met aandacht voor sociaal-emotionele aspecten

Klas 3 food&lifestyle

13 lessen over: relaties, communicatie, groepsgedrag en pesten.

Klas 4 Golden Circle mentoraat

Periode 1 week 1 Groepdynamica + groepsuitje

Periode 1 week 4-9 Individuele gesprekken met aandacht voor sociaal-emotionele aspecten

Klas 5 Golden Circle mentoraat

Periode 1 week 1 Groepsvorming klas

vWo-afdeling

Klas 1 portfolio knipkompas brugklas

Les 13 Herken je kwaliteiten en ontwikkel ze: samenwerken (o.a. sfeer in de groep, zorg voor de ander, gaat handig met ruzies om), communicatie (o.a. praat problemen uit)

Klas 1 Levensbeschouwing

Brugklas Havo/VWO Methode: Wijs worden

Hoofdstuk 2: Samen op de wereld (o.a. de anderen en ik, omgaan met anderen)

Hoofdstuk 3: Over wat wel en niet deugd (o.a. goed en kwaad, normen en waarden, eerlijkheid)

Hoofdstuk 4: Hoofdwwaarden in onze maatschappij (o.a. vrijheid, tolerantie)

Klas 3 food&lifestyle

13 lessen over: relaties, communicatie, groepsgedrag en pesten.